

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

НОКТУРН.

ЗАЛЬЦВЕДЕЛЬ 1921.

З друкарні Гофмана у Зальцведелі.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

НОКТУРН.

ЗАЛЬЦВЕДЕЛЬ, 1921.

ДВАНАЦЯТЬ СТАРЦІВ.

«Колис на ці землі буде пока-
яніє, бо нарід поріже си».

Стефанік: «Камінний хрест».

Дванацять старців,
Їм вітер розвіяв волосся,
Встають із гробів
Йдуть полем і сумно голосять:
О, горе нам, горе! О, горе!

Ми з цеї землі,
Як діти із мами утроби,
Дали ми її
Всю силу, всю міць, — хлібороби.
О, горе-нам, горе! О, горе!

Отсе наш шлях,
Ми кровю його поливали,
Ми навіть у снах
Цю землю гадками орали.
О, горе нам, горе! О, горе!

Мав хату всяк
Для смутку свого і для втіхи,
Тільки нам ніяк
Добитися рідної стріхи.
О, горе нам, горе! О, горе!

Тільки нам ніяк
Діждатися вольної волі,
Гірше від собак
Живемо у ворожій неволі.
О, горе нам, горе! О, горе

Без плачу у нас
Ні хрестин нема, ні весілля,
І життя для нас
Не життя, а лиш божевілля.
О, горе нам, горе! О, горе!

Деж ти, правдо, де?
Коли спиш, то встань, озовися!
Судний день іде,
Вже мерці у гробах іздріглися.
О, горе нам, горе! О, горе!

Вже в гробах мерців
Й ненароджених в матерніх лонах
Обгортає гнів,
Мести гнів, що горить в міліонах.
О, горе нам, горе! О, горе!

Обгортає гнів,
Як весною розбурхані води —
Світ збожеволів,
Поріжуться, поріжуть народи.
О, горе нам, горе! О, горе!

.
Дванацять старців,
Ім вітер розвіяв волосся, —
Встають із гробів,
Идуть полем і сумно голосять:
О, горе нам, горе! О, горе!

ДВАНАЦЯТЬ ЖІНОК.

Дванацять жінок
Минав цвинтарні ворота.
Терновий вінок
Хтось сплів з крові, сліз і з болота!
О, Пречиста!

.....
«Як вістка прийшла,
Що мого шрапнеля убила,
Я нагло злягла
И дитинку осиротила».
О, Пречиста!

«У мене синів
Було трьох, як у лісі три дуби.
Шукаю гробів,
Шукаю великої згуби.
О, Пречиста!

До людських гробів
Листком кленовим припадаю,
Не маю слів,
В очах уже сліз я не маю».
О, Пречиста!

«А мій одинак
У городі вчився, у школі;

Зірвався як птах,
І як птах заковяз десь на полі —
О, Пречиста!

Та добре, що впав
Він під своєю хоругвою,
Щоби лиш Бог дав
Діждатися волі з весною».
О, Пречиста!

«Я нашим обід
В горшках у рови приносила,
Попав хтось на слід,
Вимірив, — куля не схибила».
О, Пречиста!

«Осталася я
З малими дітьми сиротою,
Орала ж бо я
Та не волами, а собою,
О, Пречиста!

Орала ж бо я,
Сльозами ріллю поливала,
Ані ночі, ні дня
Спочину собі не давала,
О, Пречиста!

Ступився мій плуг,
Вже сили у костях не маю,
Та прийшов недуг,
Я умерла, що діти? — не знаю».
О, Пречиста!

«Подруги мої,
Мої ви сусідочки любі,

Я очи свої,
Дивіть, виплакала по згубі.
О, Пречиста!

У мене донька
Була так гарна, як ланя,
А пильна яка!
Робила від самого раня.
О, Пречиста!

Прийшли навісні,
Вороги, кати, посіпаки,
І на неї в сні
Верглися, як встеклі собаки.
О, Пречиста!

Благала я їх,
Скиглила над ними, як чайка,
А вони у сміх,
Крик, регіт, брентить балалайка —
О, Пречиста!

Тоді я — у двір!
Сірник — підпалила клоче.
Дим бухнув до зір.
Га! Нехай дівтється, що хоче!»
О, Пречиста!

· · · · ·
«А я що? Що я?
Ніяк, ніяк не пригадаю...
Упала зоря...
Буря дуби торощить у гаю...
О, Пречиста!

Хтось ріки спинив...
Це трупи їх так загатили...

Хтось море розлив...
Докола могили... могили...»
О, Пречиста!

.
Дванацять жінок
Минає цвинтарні ворота.
Терновий вінок
Хтось сплів з крові, сліз і з болота.
О, Пречиста!

ДВАНАЦЯТЬ СИРІТ

Дванацять сиріт
Мандрує пустими полями,
Ніжки без чобіт,
Продрохли і дзвонять зубами.
Ой леле, ой леле! Ой ле...!

.
«Татуньо пішли
Отечество й віру спасати,
Мамуню взяли
Опівночі п'яні салдати».
Ой леле, ой леле! Ой ле...!

«Мої на вербі
Гуляють з буйними вітрами;
А нас у юрбі
Пігнали чужими шляхами».
Ой леле, ой леле! Ой ле...!

«Загнали за дріт,
Давали зіпсуту капусту.
Пізнали ми світ,
Пізнали ззарання розпусту».
Ой леле, ой леле! Ой ле...!

«Ми в школі були
Як вдарили в школу гранати,

Вчительку взяли
Й повели її катувати».
Ой леле, ой леле! Ой ле...!

«А ми по лісах
З бездомними псами тинялись,
Мир бачили в снах
Чекали його й не діждались».
Ой леле, ой леле! Ой ле...!

«А ми вісім день
Не їли й не пили нічого,
Сухий гризли пень,
І згинули всі, до одного».
Ой леле, ой леле! Ой ле...!

«А ми у війні
І родилися і конали,
А мира ми ні
Не бачили, ані не знали».
Ой леле, ой леле! Ой ле...!

«Не знали, що спів,
Спів матері біля колиски,
Ми чули лиш гнів,
Лиш верески дикі і виски».
Ой леле, ой леле! Ой ле...!

«Не знали весни,
Ні пестощів, ані кохання,
Кривавії сни
Приснились нам із зарання».
Ой леле, ой леле! Ой ле...!

«Невтишений жах
І кривду велику і болі

На вічності шлях
Несемо голодні і голі».

Ой леле, ой леле! Ой ле . . . !

.

Дванацять сиріт
Мандрує пустими полями,
Ніжки без чобіт,
Продрохли і дзвонять зубами.

Ой леле, ой леле! Ой ле . . . !

ДВАНАЦЯТЬ ІЗДЦІВ.

Дванацять їздців
В опівнічну їде годину,
Розпучливий спів
Лунає на всю Україну.
Гей-га! Гей-га! Гей-га!

Щаслив, хто упав
З мечем у руці серед поля,
В полон не попав,
Не дізнавсь, що ворожа неволя!
Гей-га! Гей-га! Гей-га!

Кільчастий дріт,
Кругом з багнетами сторожа,
Ціліський твій світ—
Ця тісна і брудна огорожа.
Гей-га! Гей-га! Гей-га!

Тарілка помий
І сопух, що аж світло гасне.
Жага? — То сльози пий!
Голоден? — Іж своє серце власне!
Гей-га! Гей-га! Гей-га!

Приходять тут
В гостину тиф, грипа, червінка,

Хорому—зимний кут
І під лоб гнилої мерви жмінка.
Гей-га! Гей-га! Гей-га!

На рано кругом
Лежать холодні, сині трупи,
Волочать їх гаком
І на полі складають у купи.
Гей-га! Гей-га! Гей-га!

Не кропить їх піп,
Ні «вічної» їм не співають,
Плюють на окіп
Ще батька й матір зневажають.
Гей-га! Гей-га! Гей-га!

Кривавий цей шлях,
Кривава до волі дорога,
Ми сльози в очах,
Ми кривду несемо аж до Бога!
Гей-га! Гей-га! Гей-га!

.
Дванацять їздців
В опівнічну їде годину
Розпучливий спів
Лунає на всю Україну.
Гей-га! Гей-га! Гей-га!

ДВАНАЦЯТЬ БОРЦІВ.

Дванацять борців
З Камянця, як з нової Гранади,
Дванацять стрільців
Волічеться слідами бригади.
О, славо, кервавая славо!

Не мають плащів,
На спинах старече лахміття,
В серцях їх гнів,
В потусклих очах сльози світять.
О, славо, кервавая славо!

.....
«Вже шостий рік,
Як батька і матір я кинув,
Найкращий вік
Боровся я за Україну».
О, славо, кервавая славо!

«Як я ішов,
То мати з жалю умлівала,
Не сльози, — кров
З старечих очий проливала».
О, славо, кервавая славо!

«А батько мій
Дививсь, дививсь довго за мною.

— Стій, сину! Стій!
Підіжди і я піду з тобою. —
О, славо, кервавая славо!

Над Липою впав,
Як градом сипнули гранати,
Часу я не мав,
Щоб гідно його поховати».
О, славо, кервавая славо!

«За боєм бій,
На тілі що-раз нові рани.
Цінний погній
Дали ми тобі, краю коханий».
О, славо, кервавая славо!

«Хто з нас упав,
Як дуб, що його зваліять громи,
Без ліків конав,
Без даху і без клаптя соломи».
О, славо, кервавая славо!

«Хіба ж знав світ,
Як боровся стрілець в лютім бою,
Без куль, без чобіт,
Без їжі, — з кишенею пустою?»
О, славо, кервавая славо!

«Бють гармати. Дим...
Треба з трупів було дерти шматя
Бо не було чим
Кров, що з ран нам плила, вгамувати».
О, славо, керяи, я славо!

«І не мали ми
Чим гасити жаги степової,

Хіба лиш слізми,
Хіба думкою, що ми герої».
О, славо, кервавая славо!

«І не було нам
Розуміння помежи братами,
Ми до волі брам
Головою товкли й кулаками».
О, славо, кервавая славо!

«Головою товкли,
Пожар кровю своєю гасили,
Нуждарями лягли,
Але браму таки відчинили».
О, славо, кервавая славо!

«Тож проклін, проклін
Тим, що хочуть ї знов зачинити!
Нам від Сяну по Дін
Або жити, або нам не жити!»
О, славо, кервавая славо!

